

Alkoholarvitamise vähendamise arengusuunad 2025-2035 arvamuse avaldamine

Lugupeetud minister

Eestis on aastaid tõenduspõhist alkoholipoliitikat juhitud lähtuvalt 2014. aastal valitsuses kinnitatud alkoholipoliitika rohelisest raamatust. Viimase kümne aasta jooksul on Eesti alkoholipoliitikas tehtud mitmed julged ja olulised sammud ning aastate jooksul on viidud ellu enamik rohelises raamatus kirjeldatud meetmetest.

Alkoholipoliitika rohelise raamatu rakendamise peamisel perioodil, aastatel 2013-2018, oli alkoholi kogutarbimine ning sellest tulenevad kahjud (sh surmad) langustrendis. Alates 2019. aastast on alkoholarvitamine ning sellest tingitud surmad taas tõusuteel. Kuigi tõendus ja teiste riikide kogemused on näidanud, et alkoholiaktsiisi langetamine suurendab alkoholi tarbimist ja alkoholiga otseselt seotud surmasid, otsustas valitsus 2019. aastal vastupidiselt alkoholipoliitika rohelises raamatus toodule aktsiisi langetada. Sellele lisaks järgnes COVID-19 pandeemia, mis suurendas veelgi inimeste terviseprobleeme, sh vaimse tervise halvenemist. Kui 2018. aastal tarvitati keskmiselt 10 liitrit puhast alkoholi vähemalt 15-aastase elaniku kohta ning otseselt alkoholi tarvitamisest põhjustatud haigustesse suri 496 inimest, siis 2022. aastal tarbiti 11,2 liitrit ning suri 753 inimest. Alkoholiga otseselt seostatavatest haigustest põhjustatud surmadele lisanduvad alkoholihoobes toimunud õnnetus- ja vigastussurmad, mida 2023. aastal oli 89. 2023. aastal langes alkoholi tarbimine majanduslangusest tingitud ostujõu vähenemise ja tarbimiskäitumise muutumise tõttu 2,7%, ehk 10,9 liitrile. Veel on vara hinnata, kas see langus jääb püsima. Selle tagamiseks on vaja järgnevatel aastatel süsteemset tõenduspõhist alkoholipoliitikat valdkondade üleselt ellu viia.

Oluline on teadvustada kogu ühiskonnas, et alkoholi tarvitamise kahjud on oluliselt laiemad kui vaid tarbija poolt endale tekitatud tervisekahju. Alkoholi tarvitamine mõjutab perekondasid, kogukondasid ning ühiskonda tervikuna. Pea kõik tapmised ning valdav osa vägivallakuritegudest (sh lähisuhtevägivallast) pannakse toime joobetunnustega inimeste poolt. Kolmandik politsei väljakutsetest on seotud joobes inimestega. Ka liikluses tekitatav kahju mõjutab otseselt teiste inimeste elu, tervist ja turvalisust. 2023. aastal registreeriti autoroolis alkoholi piirmäära ületamisi ja kriminaalses joobes juhtimisi peaaegu 6300 ning 161 inimkannatanuga liiklusõnnetust, kus osales joobes juht. Kõiki neid kahjusid on võimalik vähendada tulemusliku alkoholipoliitikaga.

Tänaseks on ühiskond, inimeste käitumine ja pakutavad teenused muutunud võrreldes 2014. aastaga. Kehtiv alkoholipoliitika roheline raamat on üle kümne aasta vana, selle eesmärgid ja tegevussuunad vajavad ajakohastamist. Tõhus alkoholipoliitika on valdkonnaülene ning kompleksne, seetõttu on vajalik uuendada alkoholipoliitika eesmärgid ja tegevussuunasid tervikuna.

Eelmise aasta lõpus avaldasid Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium ja Justiitsministeerium toetust minu saadetud ettepanekule algatada alkoholipoliitika uuendamise analüüs. Lähtuvalt Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) poolt koostatud Eesti alkoholipoliitika [mõjude analüüsist](#), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt Eestile antud [soovitustest](#) ning koostöös teiste ministeeriumite, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja teiste partneritega on valminud uue alkoholitarvitamise vähendamise arengusuundade esimene versioon.

Palume Teilt tagasisidet ja arvamust valminud dokumendile. Alkoholitarvitamise vähendamise arengusuunad 2025-2035 on jätkustrateegia alkoholipoliitika rohelisele raamatule. Ootame Teie arvamust hiljemalt 23.12.2025.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riina Sikkut
terviseminister

Lisa. Alkoholipoliitika arengusuunad 2025-2035 koos lisaga

Lisaadressaadid:

Rahandusministeerium
Siseministeerium
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Haridus- ja Teadusministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Brigitta Õunmaa
Brigitta.Ounmaa@sm.ee